Зусько Б. В., Любчич Р. І., Белошенко Ю. К., Золочевський В. В., Гарбуз С. В. Імплементація директиви НАТО Bi-SCD 075-007 як методологічної основи трансформації підготовки кадрів у ВВНЗ Національної гвардії України. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2026. № 2 (8). С. 95–101.

УДК 378.6:355.23(477)
This article is an Open Access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).
ISSN (print) 3041-1297, ISSN (online) 3041-1300

DOI https://doi.org/10.32782/3041-1297/2026-2-10

Б. В. Зусько[1], Р. І. Любчич[1], Ю. К. Белошенко[2], В. В. Золочевський[3], С. В. Гарбуз[3]
[1]Національна академія Національної гвардії України, м. Харків, Україна
[2]Київський інститут Національної гвардії України, м. Київ, Україна
[3]Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків, Україна
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-5209-9105 – Б. В. Зусько
https://orcid.org/0000-0002-4429-4288 – Р. І. Любчич
https://orcid.org/0009-0002-6759-3501 – Ю. К. Белошенко
https://orcid.org/0000-0002-0713-7435 – В. В. Золочевський
https://orcid.org/0009-0007-9603-334x – С. В. Гарбуз
bodyazusko@gmail.com

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ НАТО BI-SCD 075-007 ЯК МЕТОДОЛОГІЧНОЇ ОСНОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У ВВНЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Анотація. Повномасштабна війна в Україні та стратегічний курс держави на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору (НАТО) вимагають суттєвої трансформації вимог, що ставляться перед вищими військовими навчальними закладами Національної гвардії України (ВВНЗ НГУ). У сучасних умовах пріоритетним завданням національної системи підготовки майбутніх офіцерів є формування офіцерського складу, який повною мірою відповідає сучасним викликам, а також стандартам оперативної сумісності Альянсу. Задля досягнення основної мети, а саме теоретичного обґрунтування та розроблення практичного алгоритму імплементації положень Директиви НАТО Bi-SCD 075-007 у діяльність ВВНЗ НГУ шляхом адаптації п'ятиступеневого аналітичного циклу SAT до специфіки підготовки майбутніх офіцерів, у статті здійснено ґрунтовний аналіз відмінностей і суперечностей між традиційною системою військової освіти та об'єктивною потребою у гнучкому, адаптивному реагуванні на виклики сучасного безпекового середовища. Значну увагу приділено методологічним підходам до визначення змісту професійної підготовки на основі п'ятифазного аналітичного циклу системного підходу до навчання (SAT – Systems Approach to Training), регламентованого Директивою Bi-SCD 075-007. Авторським колективом запропоновано та обґрунтовано оригінальну модель зовнішньої валідації якості підготовки, яка ґрунтується на систематичному й структурованому зборі зворотного зв'язку від командирів військових підрозділів, у яких проходять службу випускники ВВНЗ НГУ. Щодо практичного значення отриманих результатів, то воно полягає у формуванні конкретного, придатного до застосування інструментарію, який може застосовуватися під час переформатування освітньо-професійних програм ВВНЗ НГУ з метою досягнення сумісності з військовими та поліцейськими (жандармськими) формуваннями країн – членів НАТО. У результаті проведеного дослідження авторський колектив дійшов висновку, що системний підхід у підготовці (SAT) є дієвим інструментом у розв'язанні виявлених прогалин у навчанні та академічного розриву у військовій освіті. Задля всебічного, комплексного та об'єктивного розуміння окресленої проблематики над дослідженням працював авторський колектив, до складу якого увійшли представники Національної гвардії України та Збройних сил України. Така міжвідомча співпраця дала змогу поєднати практичний досвід обох складників сектору безпеки й оборони держави, урахувати специфіку службово-бойової діяльності різних військових формувань і забезпечити методологічну повноту та достовірність отриманих наукових результатів.

Ключові слова: Національна гвардія України, вищі військові навчальні заклади, стандарти НАТО, Директива Bi-SCD 075-007, системний підхід до підготовки (SAT), результати навчання, взаємосумісність, зовнішня валідація.

B. V. Zusko[1], R. I. Liubchich[1], Yu. K. Beloshenko[2], V. V. Zolochevskyy[3], S. V. Harbuz[3]
[1]National Academy of the National Guard of Ukraine, Kharkiv, Ukraine
[2]Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, Kyiv, Ukraine
[3]Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University, Kharkiv, Ukraine

IMPLEMENTATION OF NATO DIRECTIVE BI-SCD 075-007 AS A METHODOLOGICAL BASIS FOR THE TRANSFORMATION OF PERSONNEL TRAINING IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

Abstract. The full-scale war in Ukraine and the state's strategic course towards achieving full membership in the North Atlantic Treaty Organization (NATO) require a substantial transformation of the requirements placed on the higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine. Under the current conditions, the priority task of the national system for the education and training of future officers is to develop an officer corps that fully meets contemporary challenges and the interoperability standards of the Alliance. To achieve the main objective, namely, to provide a theoretical substantiation and develop a practical algorithm for implementing the provisions of NATO Directive Bi-SCD 075-007 into the activities of the higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine through the adaptation of the five-step analytical cycle of the Systems Approach to Training (SAT) to the specific requirements of future officer education and training, the article provides a comprehensive analysis of the differences and contradictions between the traditional military education system and the objective need for a flexible and adaptive response to the challenges of the contemporary security environment. Particular attention is paid to methodological approaches to determining the content of professional education and training based on the five-phase analytical cycle of the Systems Approach to Training (SAT), as regulated by Bi-SCD 075-007. The authors propose and substantiate an original model of external validation of the quality of education and training based on the systematic and structured collection of feedback from commanders of military units in which graduates of the higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine serve. The practical significance of the obtained results lies in the development of specific, applicable tools that can be used in the reformatting of the educational and professional programmes of the higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine with the aim of achieving interoperability with military and police (gendarmerie) formations of NATO member states. Based on the findings of the study, the authors conclude that the Systems Approach to Training (SAT) is an effective tool for addressing identified training gaps and bridging the academic gap in military education. To ensure a comprehensive and objective understanding of the issues under consideration, the research was conducted by a team of authors comprising representatives of the National Guard of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine. Such interagency cooperation made it possible to combine the practical experience of both components of the national security and defense sector, take into account the specific features of service and combat activities of different military formations, and ensure the methodological comprehensiveness and reliability of the research findings.

Key words: National Guard of Ukraine, higher military educational institutions, NATO standards, Bi-SCD Directive 075-007, Systems Approach to Training (SAT), learning outcomes, interoperability, external validation.

Постановка проблеми. Війна в Україні докорінно змінила вимоги до офіцерського корпусу. Сьогодні від офіцера НГУ вимагається не просто виконання статутних обов'язків, він має однаково ефективно діяти у складі Сил оборони під час загальновійськових бойових дій і водночас вирішувати специфічні правоохоронні завдання: заходи з конвоювання засуджених та екстрадиції, охорону критичної інфраструктури, охорону дипломатичних представництв іноземних держав та міжнародних організацій, забезпечувати правовий режим воєнного стану. Саме це принципово відрізняє НГУ від Збройних сил України (ЗСУ) і формує особливі вимоги до системи підготовки кадрів.

На жаль, сучасна система підготовки у ВВНЗ НГУ все ще зберігає риси традиційного підходу, хоча й постійно вдосконалюється. Суть суперечності проста: реальні підрозділи потребують офіцерів, здатних діяти за стандартами НАТО в умовах гібридної війни, тоді як освітній процес залишається орієнтованим на фіксований перелік навчальних годин, аудиторне вивчення окремих дисциплін і формалізовані іспити, що не відображають реальних операційних вимог. Окремі кафедри нерідко функціонують ізольовано одна від одної, що призводить до розриву між військовим та правоохоронним складниками підготовки. Водночас системної, науково обґрунтованої методології зовнішньої валідації, тобто оцінювання якості

навчання за реальними результатами діяльності випускника у підрозділах, практично не існує.

Вирішення цих проблем пов'язане з переходом на Системний підхід до підготовки (System Approach to Training – SAT), концептуальні засади якого регламентовані Спільною директивою стратегічних командувань НАТО Bi-SCD 075-007 «Освіта та індивідуальна підготовка» [9]. З огляду на це, визначення основних механізмів імплементації цієї Директиви у практику ВВНЗ НГУ є пріоритетним науковим завданням.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Загальну базу дослідження, як теоретичну, так і методологічну, становлять роботи авторів, що розкривають різні аспекти реформування системи військової освіти України в контексті євроатлантичної інтеграції, доктринальні документи НАТО.

Теоретичні підходи до модернізації вищої військової школи в умовах воєнного стану обґрунтовано в дослідженні І. С. Руснака [4], де він наголошує на необхідності гнучкої системи акредитації та відповідності вимогам і сумісності із силами безпеки та оборони країн, які входять до Альянсу. Практичні питання імплементації стандартів НАТО у ВВНЗ детально проаналізовано у колективній науковій праці В. Клачка, С. Білявця, О. Діденка та Ю. Дем'янюка [2]. Дослідники зосередилися на реалізації принципу «Освіта впродовж військової кар'єри» й упровадженні та застосуванні інструментів контролю якості навчання відповідно до Директиви Bi-SCD 075-007. Особливості переформатування багаторівневої підготовки офіцерських кадрів висвітлено у статті А. Литвина та І. Коваля [3], де вони переконливо обґрунтовують необхідність відмови від застарілих кваліфікаційних характеристик. Дидактичний потенціал системного підходу у військовому секторі досліджено М. Гребенюком та В. Крикуном [1] на прикладі мовної підготовки особового складу ЗСУ. Дослідники доводять, що ефективність засвоєння компетентностей прямо залежить від чіткості визначення вихідних навчальних результатів ще на етапі аналізу потреб. Частково специфіку застосування SAT для НГУ порушено В. В. Тютюником [5]. Він слушно вказує, що аналітичний цикл підготовки в умовах НГУ має обов'язково інтегрувати воєнні доктрини та правоохоронні алгоритми дій, базуючись на постійній оцінці виявлених прогалин. Обґрунтування системного підходу як інструменту інтеграційних процесів у військовій освіті розкрито у працях D. Berchev та M. Stefanov [6; 7]. Історичні витоки методології системного підходу до підготовки військовослужбовців представлено у фундаментальній праці B. G. Witmer та D. M. Kristiansen [10]. Практичний досвід адаптації системного підходу до потреб конкретного військового формування представлено в інструкції Корпусу морської піхоти США NAVMC 1553.1A [9], яка деталізує модель MCISD/SATE (Marine Corps Instructional Systems Design/Systems Approach to Training and Education) та демонструє можливий шлях кастомізації загальної методології SAT під специфічні організаційні вимоги.

Проведений аналіз наведених джерел дає змогу констатувати, що в науковому доробку сформувалися дві відносно автономні площини дослідження. Українська, що представлена працями [1–5], зосереджена переважно на загальних питаннях адаптації вищої військової освіти України до стандартів НАТО. Іноземна, доктринально-методологічна, представлена міжнародними джерелами [6–10], що розкриває змістовне наповнення й еволюцію самого системного підходу (SAT).

Таким чином, попри цінність зазначених досліджень, питання комплексного застосування положень, викладених у Директиві Bi-SCD 075-007 саме у ВВНЗ НГУ, залишається недостатньо розробленим. Більшість наукових праць орієнтовано на ЗСУ і розглядає SAT виключно через призму бойового компоненту. Але головною складністю є інтеграція стандартів індивідуальної підготовки Альянсу в освітній процес. Відсутність адаптованої моделі SAT, яка б враховувала комбіновану структуру завдань НГУ (військових і правоохоронних), а також брак досліджень зумовлює актуальність та наукову новизну цього дослідження.

Мета. У зв'язку із цим метою нашого дослідження є теоретичне обґрунтування та розроблення практичного алгоритму імплементації положень Директиви НАТО Bi-SCD 075-007 у діяльність ВВНЗ НГУ шляхом адаптації п'ятиступеневого аналітичного циклу SAT до специфіки військово-правоохоронної підготовки майбутніх офіцерів.

Для досягнення поставленої мети маємо вирішити такі завдання:

- проаналізувати сутність та архітектуру SAT за стандартом Bi-SCD 075-007 і визначити можливості його адаптації до завдань та призначення НГУ;
- обґрунтувати зміст і особливості реалізації фаз «Аналіз» та «Проєктування» із метою формування інтегрованого профілю спроможностей та вимірюваних цілей навчання майбутніх офіцерів НГУ;
- визначити дидактичні підходи до реалізації фаз «Розроблення» та «Впровадження» через

наскрізні симуляційні сценарії та специфікації курсів НАТО;

- запропонувати концептуальну модель фази «Оцінювання» як механізму забезпечення якості освіти на основі даних зовнішньої валідації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реалізація стратегічного курсу України на членство в НАТО вимагає від ВВНЗ НГУ не косметичного оновлення навчальних програм, а справді фундаментальної зміни філософії освітнього процесу. Ключовим інструментом такої трансформації є SAT, закріплений у Директиві Bi-SCD 075-007 [9].

Традиційна модель будується за схемою «навчальна дисципліна, навчальне заняття, іспит» та, по суті, вимірює обсяг засвоєних знань. SAT замінює цю лінійну логіку замкненим циклом управління якістю освіти: зміст навчання тут безпосередньо детермінується операційними потребами підрозділів, а якість підготовки підтверджується вимірюваними результатами реальної діяльності, а не оцінками в заліковій відомості. Для ВВНЗ НГУ це особливо важливо, адже саме така модель дає змогу сформувати «комбінований» профіль офіцера, готового однаковою мірою до загальновійськового бою, антитерористичної операції чи стабілізаційних завдань.

Освітнє середовище ВВНЗ НГУ проєктується за SAT як послідовне розгортання п'яти взаємозалежних фаз, де кожна наступна стадія принципово залежить від точності даних, отриманих на попередній. Схематично цикл виглядає так:

Перший етап, з якого ми починаємо, – це аналіз. На цьому етапі ми формуємо комбінований профіль спроможностей. Ця фаза – фундамент усієї системи. Її завдання полягає не в тому, щоб визначити, які теми викладати на кафедрах, а в тому, щоб об'єктивно встановити вимоги до реальної діяльності офіцера на первинних посадах. Для цього потрібен системний аналіз операційних завдань, вимог до посади, що особливо важливо в умовах воєнного стану, систематизований масив «уроків, які були винесені» із зон ведення активних бойових дій.

Результатом цієї фази стає матриця спроможностей офіцера НГУ, яка має чітку дворівневу структуру. По-перше, військовий компонент: організація та ведення оборони, підготовка і виконання наступальних дій у складі підрозділу; управління вогнем та координація дій у бойовій обстановці; забезпечення інженерного захисту позицій і живучості особового складу; підтримання стійкого зв'язку та взаємодії відповідно до встановлених вимог і стандартів. По-друге, правоохоронний: забезпечення правового режиму воєнного стану, охорона критичної інфраструктури та важливих державних об'єктів, конвоювання засуджених і затриманих осіб, забезпечення публічної безпеки та громадського порядку, взаємодія з Національною поліцією, взаємодія із цивільним населенням із дотриманням норм міжнародного гуманітарного права. Такий підхід забезпечує обґрунтованість змісту освіти реальними вимогами служби, а не академічними уявленнями про них.

На наступному етапі проєктування трансформуємо вимоги на вимірювальні цілі. На основі сформованої матриці спроможностей здійснюється проєктування архітектури курсу. Головний результат – це формулювання кінцевих цілей навчання (Performance Objectives, POs) та проміжних цілей навчання (Enabling Learning Objectives, ELOs). Директива Bi-SCD 075-007 вимагає, щоб кожна PO обов'язково містила три елементи: *Дія* –

Рис. 1. Замкнений аналітичний цикл SAT

що саме має виконати здобувач, описана конкретними активними дієсловами (наприклад, «організувати несення служби на блокпосту в умовах загрози диверсійних дій»), без розмитих «знати» чи «розуміти»; *Умови* – оперативне середовище виконання дії («в умовах обмеженої видимості, за відсутності стабільного зв'язку, під час взаємодії з підрозділами поліції»); *Стандарти* – вимірювані критерії успішності («час розгортання до 20 хвилин, без порушень заходів безпеки»).

Принципова відмінність таких цілей від традиційних «навчальних питань» у тому, що вони фокусуються не на передачі знань, а на підтвердженій результативності дій здобувача в умовах, максимально наближених до реальних.

На етапі розроблення створюємо міждисциплінарні сценарії. Наукова новизна нашого підходу на цій фазі полягає у відмові від монодисциплінарних занять на користь наскрізних міждисциплінарних симуляційних сценаріїв. Замість ізольованого вивчення тактики на одній кафедрі та правознавства на іншій розробляються комплексні кейси, що відтворюють реальну логіку службово-бойової діяльності.

Ось конкретний приклад. Здобувачам ставляться послідовні завдання: здійснити марш у район призначення *(військовий компонент)*; виявити та нейтралізувати диверсійно-розвідувальну групу *(комбінований компонент)*; взяти під охорону об'єкт інфраструктури, розгорнути мобільний блокпост і організувати перевірку документів цивільних осіб у суворій відповідності до процесуальних норм та МГП *(правоохоронний компонент)*. Такий підхід руйнує штучні міжкафедральні кордони та формує у здобувача саме те комплексне тактичне мислення, якого вимагають реальні завдання НГУ.

Четвертим етапом є упровадження, перехід від робочих програм навчальних дисциплін до специфікації курсів. Ключовий результат цієї фази – запровадження специфікацій курсів (Course Specifications) замість класичних «робочих програм навчальних дисциплін» із зафіксованими темами і рекомендованою літературою. Специфікація курсу НАТО – це динамічний робочий документ, зосереджений на тому, скільки навчального часу потрібно для досягнення кожної конкретної ELO та PO. Методика викладання при цьому переорієнтовується на те, що викладач стає фасилітатором, а здобувач – активним суб'єктом, який приймає рішення в ролі командира підрозділу в умовах симульованого середовища. Технологічну основу становлять тактичні тренажери, лазерні системи імітації бою типу MILES та комп'ютерні симулятори управління підрозділами.

П'ята фаза є не менш важливою, бо саме вона замикає цикл і забезпечує його безперервне вдосконалення. Спираючись на власний педагогічний досвід проведення занять у Національній академії та результати анкетування офіцерів-практиків із підрозділів НГУ, ми переконалися в тому, що традиційна система внутрішнього оцінювання не дає реального уявлення про бойову готовність випускника. Саме тому, відповідно до розділу Quality Assurance Директиви Bi-SCD 075-007, ми обґрунтовуємо розмежування оцінювання на два принципово різних рівні.

Внутрішня валідація перевіряє, чи досягли здобувачі визначених POs на момент випуску, через комплексні іспити та моніторинг відгуків слухачів щодо якості навчального процесу. Зовнішня валідація йде значно далі, вона оцінює ефективність підготовки вже під час реального виконання службово-бойових завдань. Це новий для вітчизняної системи військової освіти рівень контролю, який набуває особливої ваги саме зараз, в умовах воєнного стану. Структуру зовнішньої валідації представлено в таблиці 1.

Ця система зворотного зв'язку – справжня перевага SAT перед традиційною моделлю. Якщо командири у підрозділах фіксують труднощі молодих випускників, наприклад з організацією взаємодії з артилерією або з оформленням документації зустрічної варти, ця інформація автоматично повертається на першу фазу циклу, де трансформується в нові цілі навчання та змінює контент підготовки у ВВНЗ у стислі терміни. У традиційній же моделі навчальні плани переглядаються раз на п'ять років незалежно від того, що відбувається в зоні бойових дій.

Висновки. За результатами проведеного дослідження зроблено такі висновки. SAT регламентований Директивою Bi-SCD 075-007, є дієвим методологічним інструментом подолання академічного розриву між вітчизняною військовою освітою та вимогами сучасної гібридної війни. Його концептуальна перевага – це замкнений п'ятифазний цикл, у якому зміст освіти детермінується операційними потребами, а якість підготовки підтверджується вимірюваними результатами реальної діяльності випускника.

Адаптація SAT до подвійної військової та правоохоронної діяльності НГУ вимагає конструювання «комбінованих» POs, що охоплюють водночас загальновійськові та специфічні правоохоронні компетентності. Відповідно, матриця спроможностей офіцера НГУ має дворівневу структуру яка складається з військового та правоохоронного компонентів.

Наскрізні міждисциплінарні симуляційні сценарії, що інтегрують обидва компоненти підго-

Таблиця 1

Структура зовнішньої валідації якості освіти у ВВНЗ НГУ за алгоритмами SAT

Напрям моніторингу	Джерело інформації (інструмент SAT)	Цільове використання результатів
Професійна адаптація випускника	Стандартизоване опитування командирів рот, батальйонів через 6 місяців після призначення на посаду	Коригування матриці спроможностей (Фаза 1 циклу SAT)
Операційна ефективність підготовки	Збір та аналіз «уроків, які були винесені» безпосередньо з районів виконання завдань	Оперативне оновлення симуляційних сценаріїв та POs (Фаза 3)
Технологічна адекватність змісту курсів	Аналіз результативності застосування випускниками нових зразків ОВТ, НРК, БПЛА та засобів зв'язку на полі бою	Перегляд специфікацій технічних курсів (Фаза 4)
Правомірність дій в умовах правоохоронних завдань	Матеріали службових перевірок, звіти	Уточнення стандартів POs правоохоронного компонента (Фази 2–3)

товки, є основним дидактичним механізмом реалізації фаз «Розроблення» та «Впровадження». Вони руйнують штучні міжкафедральні кордони та забезпечують формування комплексного тактичного мислення, адекватного реальній оперативній обстановці.

Запропонована модель зовнішньої валідації, що включає чотири напрями моніторингу (професійна адаптація, операційна ефективність, технологічна адекватність і правомірність дій), формує кібернетичний контур зворотного зв'язку між ВВНЗ НГУ та підрозділами у зоні виконання службово-бойових завдань. Цей механізм дає змогу оновлювати зміст освіти у відповідь на реальні виклики бою значно оперативніше, ніж традиційний цикл акредитації.

Практичне значення отриманих результатів полягає у формуванні конкретного прикладного алгоритму для переформатування освітньо-професійних програм ВВНЗ НГУ. Перспектива подальших досліджень пов'язана з розробленням деталізованого банку інтегрованих симуляційних сценаріїв та апробацією запропонованої моделі зовнішньої валідації у реальних умовах функціонування ВВНЗ НГУ в рамках правового режиму воєнного стану.

Використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Список літератури:

1. Гребенюк М., Крикун В. Базові дидактичні принципи мовної підготовки особового складу Збройних сил України: системний підхід. *Військова освіта*. 2022. № 2(46). С. 75–84.
2. Клачко В., Білявець С., Діденко О., Дем'янюк Ю. Стан, проблеми та перспективи трансформації військової освіти в контексті реалізації стандартів НАТО. *Збірник наукових праць НАДПСУ. Серія «Педагогічні науки»*. 2022. № 28(1). С. 136–152.
3. Литвин А., Коваль І. Професійна підготовка офіцерів механізованих та танкових військ України за стандартами НАТО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 73. Т. 2. С. 343–349.
4. Руснак І. С. Трансформація системи військової освіти: виклики воєнного стану та євроатлантична інтеграція. *Військова освіта*. 2022. № 2(46). С. 15–28.
5. Тютюник В. В. Системний підхід до підготовки офіцерських кадрів для Національної гвардії України. *Формування дієвих механізмів державного управління* : зб. матеріалів круглого столу, м. Харків, 2021 р. Харків : НУЦЗУ, 2021. С. 112–115.
6. Berchev D., Stefanov M. The Systems Approach to Training in the Military Educational System – aggregation of integration processes. *Knowledge International Journal*. 2019. Vol. 30, № 6. P. 1457–1463. DOI: https://doi.org/10.35120/KIJ30061457B
7. Berchev D., Stefanov M. Design of the Training – Approach for Identification of the Requirements to the Educational Process in the Military Education System. *Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*. 2025. P. 45–52. DOI: https://doi.org/10.17770/etr2025vol5.8465
8. United States Marine Corps. Marine Corps Instructional Systems Design / Systems Approach to Training and Education (MCISD/SATE) : NAVMC 1553.1A. Washington, D.C. : Headquarters USMC, 2016. 87 p.
9. NATO. Bi-SCD 075-007. Education and Individual Training. Allied Command Operations; Allied Command Transformation, 2018. 64 p.
10. Witmer B. G., Kristiansen D. M. A Systematic Approach to Training Program Evaluation. Fort Knox : US Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences, 1989. 112 p.

References:

1. Hrebenyuk, M., & Krykun, V. (2022). Bazovi dydaktychni pryntsypy movnoyi pidhotovky osobovoho skladu Zbroynykh Syl Ukrayiny: systemnyy pidkhid [Basic didactic principles of language training of personnel of the Armed Forces of Ukraine: A systematic approach]. Viyskova osvita, 2(46), 75–84. [in Ukrainian].
2. Klachko, V., Bilyavets, S., Didenko, O., & Demyanyuk, Yu. (2022). Stan, problemy ta perspektyvy transformatsiyi viyskovoyi osvity v konteksti realizatsiyi standartiv NATO [The state, problems and prospects of the transformation of military education in the context

of the implementation of NATO standards]. Zbirnyk naukovykh prats NADPSU. Seriya: pedahohichni nauky, 28(1), 136–152. [in Ukrainian].

3. Lytvyn, A., & Koval, I. (2024). Profesiyna pidhotovka ofitseriv mekhanizovanykh ta tankovykh viysk Ukrayiny za standartamy NATO [Professional training of officers of mechanized and tank troops of Ukraine according to NATO standards]. Aktualni pytannya humanitarnykh nauk, 73(2), 343–349. [in Ukrainian].

4. Rusnak, I. S. (2022). Transformatsiya systemy viys'kovoyi osvity: vyklyky voyennoho stanu ta yevroatlantychna intehratsiya [Transformation of the military education system: Challenges of martial law and Euro-Atlantic integration]. Viyskova osvita, 2(46), 15–28. [in Ukrainian].

5. Tyutyunyk, V. V. (2021). Systemnyy pidkhid do pidhotovky ofitserskykh kadriv dlya Natsionalnoyi hvardiyi Ukrayiny [A systematic approach to the training of officers for the National Guard of Ukraine]. In Formuvannya diyevykh mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnya: Zbirnyk materialiv kruhloho stolu (pp. 112–115). NUTsZU. [in Ukrainian].

6. Berchev, D., & Stefanov, M. (2019). The systems approach to training in the military educational system – Aggregation of integration processes. Knowledge International Journal, 30(6), 1457–1463. https://doi.org/10.35120/KIJ30061457B

7. Berchev, D., & Stefanov, M. (2025). Design of the training-approach for identification of the requirements to the educational process in the military education system. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, 45–52. https://doi.org/10.17770/etr2025vol5.8465

8. NATO. (2018). Bi-SCD 075-007: Education and individual training. Allied Command Operations; Allied Command Transformation.

9. United States Marine Corps. (2016). Marine Corps instructional systems design / Systems approach to training and education (MCISD/SATE): NAVMC 1553.1A. Headquarters, U.S. Marine Corps.

10. Witmer, B. G., & Kristiansen, D. M. (1989). A systematic approach to training program evaluation. U.S. Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences.

© Б. В. Зусько, Р. І. Любчич, Ю. К. Белошенко, В. В. Золочевський, С. В. Гарбуз

Оглядова стаття

Дата першого надходження статті до видання: 10.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.10.2026